

Zadeva C-564/19**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča****Datum vložitve:**

24. julij 2019

Predložitveno sodišče:Pesti Központi Kerületi Bíróság (okrajno sodišče v Pešti,
Madžarska)**Datum predložitvene odločbe:**

11. julij 2019

Obtoženec:

IS

Predmet postopka v glavni stvari

Kazenski postopek pred Pesti Központi Kerületi Bíróság (okrajno sodišče v Pešti) zoper IS, švedskega državljana, zaradi kaznivega dejanja zlorabe strelnega orožja in streliva.

Predmet in pravna podlaga vložitve predloga za sprejetje predhodne odločbe

Predložitveno sodišče prosi za smernice glede razlage pravice do poštenega sojenja v zvezi s, prvič, ustreznostjo tolmačenja (I); drugič, odločitvijo predsednice Országos Bírósági Hivatal (državni urad za sodstvo, v nadaljevanju: OBH), da razglasi neuspešnost razpisov za prijave za zapolnitev delovnih mest sodnikov in višjih pravosodnih uradnikov (II), in, tretjič, plačnim položajem madžarskih sodnikov (III).

Pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe: člen 267 PDEU

Vprašanja za predhodno odločanje

- 1.A** Ali je treba člen 6(1) PEU in člen 5(2) Direktive 2010/64/EU razlagati tako, da mora država članica za zagotovitev pravice do poštenega sojenja obtožencem, ki ne poznajo jezika postopka, ustanoviti register neodvisnih prevajalcev in sodnih tolmačev, ki so ustrezno usposobljeni, ali – če to ni

mogoče – kako drugače zagotoviti, da je v sodnih postopkih mogoče preverjati ustrezno kakovost tolmačenja?

- 1.B** Če je odgovor na prejšnje vprašanje pritrdilen in v obravnavanem primeru zaradi neustrezne kakovosti tolmačenja ni mogoče ugotoviti, ali je bil obtoženec obveščen o predmetu obtožnice zoper njega, ali je treba člen 6(1) PEU ter člena 4(5) in 6(1) Direktive 2012/13/EU razlagati tako, da v teh okoliščinah postopka z zamudno sodbo ni mogoče nadaljevati?
- 2.A** Ali je treba načelo neodvisnosti sodstva iz člena 19(1), drugi pododstavek, PEU in člena 47 Listine o temeljnih pravicah ter sodne prakse Sodišča Evropske unije razlagati tako, da je to načelo kršeno, če predsednik državnega urada za sodstvo, ki so mu zaupane naloge osrednjega upravljanja sodišč in ga imenuje parlament, kateremu edino odgovarja in ki ga lahko razreši, zapolni mesto predsednika sodišča – ki ima med drugim pooblastila za razporejanje zadev, uvedbo disciplinskega postopka proti sodnikom in ocenjevanje teh sodnikov – z začasnim neposrednim imenovanjem in z obidom razpisa za prijavo na delovno mesto ter s popolnim neupoštevanjem mnenja pristojnih sodniških samoupravnih organov?
- 2.B** Če je odgovor na zgornje vprašanje pritrdilen in če sodnik, ki odloča o zadevi, utemeljeno meni, da bo zaradi svoje sodne ali upravne dejavnosti neupravičeno oškodovan, ali je treba navedeno načelo razlagati tako, da v obravnavani zadevi ni zagotovljeno pošteno sojenje?
- 3.A** Ali je treba načelo neodvisnosti sodstva iz člena 19(1), drugi pododstavek, PEU, člena 47 Listine o temeljnih pravicah in sodne prakse Sodišča Evropske unije razlagati tako, da s tem načelom ni skladen položaj, v katerem madžarski sodniki od 1. septembra 2018 – drugače od prakse, ki je veljala v prejšnjih desetletjih – na podlagi zakona prejmejo plačilo, ki je nižje od plače tožilcev ustrežajoče kategorije z enakim razredom in delovno dobo, in v katerem glede na gospodarske razmere v državi njihove plače na splošno niso v skladu s pomembnostjo nalog, ki jih opravljajo, zlasti glede na prakso poljubnih prejemkov, ki jo uporabljajo višji vodstveni kadri?
- 3.B** Če je odgovor na prejšnje vprašanje pritrdilen, ali je treba navedeno načelo neodvisnosti sodstva razlagati tako, da v takih okoliščinah ni mogoče zagotoviti pravice do poštenega sojenja?

I. Nadzor nad kakovostjo tolmačenja glede na pravico do poštenega sojenja

Navedene določbe prava Unije

- Pogodba o Evropski uniji (v nadaljevanju: PEU): člen 6

- Listina Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina o temeljnih pravicah): člen 47
- Pogodba o delovanju Evropske unije (v nadaljevanju: PDEU): člen 82(1) in (2)(b)
- Direktiva 2010/64/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. oktobra 2010 o pravici do tolmačenja in prevajanja v kazenskih postopkih (UL 2010, L 280, str. 1): člena 5(1) in (2) ter 9(1)
- Direktiva 2012/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2012 o pravici do obveščenosti v kazenskem postopku (UL 2012, L 142, str. 1): člena 4(5) in 6(1)

Navedene določbe nacionalnega prava

- A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (zakon XC iz leta 2017 o kazenskem postopku): členi 78(1), 201(1), 866(2) in 755(1)(a)(aa)
- A szakfordításról és tolmácsolásról szóló 24/1986. (VI.26.) minisztertanácsi rendelet (odlok 24/1986 sveta ministrov z dne 26. junija 1986 o strokovnem prevajanju in tolmačenju): člena 2 in 6(1)
- A szakfordító és tolmácsolás megismerésének feltételeiről szóló 7/1986. (VI.26.) MM rendelet (odlok 7/1986 ministrstva za kulturo, z dne 26. junija 1986 o zahtevah za habilitacijo za specializirane prevajalce in tolmače): člen 1(1) in (2)

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka

- 1 IS je bil 25. avgusta 2015 pridržan na Madžarskem in istega dne zaslišan kot preiskovanec. Pred zaslišanjem sta bila imenovana zagovornik in tolmač, saj IS ne zna madžarsko. IS je bila na zaslišanju, na katerem njegov zagovornik ni mogel sodelovati, sporočena obtožba, pri čemer ta nato ni želel podati izjave, ker ni mogel pridobiti pomoči od svojega zagovornika. Prav tako lahko komunikacija med IS in njegovim zagovornikom poteka samo s pomočjo tolmača. Čeprav se je organ, pristojen za preiskavo, med zaslišanjem obrnil na švedskega tolmača, pa ni na voljo informacij o sistemu izbire tolmača oziroma o tem, ali sta bila sposobnost tolmača za opravljanje dela tolmača in to, ali se tolmač in obdolženec lahko med seboj razumela, ustrezno preverjena.
- 2 IS je bil po zaslišanju izpuščen iz pripora in trenutno je ta obdolženec v tujini. Ker državni tožilec zahteva naložitev globe, ni bilo mogoče izdati evropskega ali nacionalnega naloga za prijetje, tako da bo moralo sodišče, če se IS ne udeleži obravnave, čeprav je bil vabljen v skladu z zakonom, voditi kazenski postopek v odsotnosti.

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

- 3 Zagovornik IS meni, da je treba vložiti predlog za sprejetje predhodne odločbe v zvezi z razlago določb Direktive 2010/64/EU o ustreznosti tolmačenja glede na uresničevanje pravice do obveščenosti.

Kratka predstavitev obrazložitve predloga

- 4 Direktiva 2010/64/EU ne v letu 2013 ne pozneje ni bila ustrezno prenesena. Na Madžarskem ni nikakršnega registra tolmačev in prevajalcev niti jasne nacionalne zakonodaje ali prakse glede tega, koga in pod kakšnimi pogoji je v vsakem posameznem primeru mogoče imenovati za tolmača ali prevajalca. Obstaja le posebna zakonodaja v zvezi z overjenim prevodom.
- 5 Nadzor nad kakovostjo tolmačenja na Madžarskem ni sistematično zagotovljen. Niti zagovornik niti sodišče ne moreta ugotoviti kakovosti tolmačenja. Če pa tolmač nima ustreznega strokovnega znanja, lahko pride do kršitve pravic obtožencev do obveščenosti in obrambe.
- 6 Predložitveno sodišče se sprašuje, ali sta nacionalna zakonodaja in praksa združljivi z direktivami Unije v zvezi s pravicami obdolženca in ali iz razlage prava Unije izhaja, da v opisanih okoliščinah sodišče ne more nadaljevati postopka zoper obtoženca, ki se ni spustil v postopek.

II. Učinki odločitve o razglasitvi neuspešnosti razpisov za prijave za zapolnitev delovnih mest sodnikov in višjih pravosodnih uradnikov na neodvisnost sodstva

Navedene določbe prava Unije

- PEU: členi 2, 6(1) in (3) ter 19(1)
- Listina o temeljnih pravicah: člen 47
- Sodna praksa Sodišča Evropske unije: sodbe z dne 24. junija 2019, Komisija/Poljska (C-619/18, ECLI:EU:C:2019:531, točke 52 in od 72 do 74); z dne 25. julija 2018, Minister for Justice and Equality (C-216/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:586, točke 48, 67 in 75), in z dne 27. februarja 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses (C-64/16, ECLI:EU:C:2018:117, točka 43); sklepni predlogi generalnega pravobranilca Tancheva v združenih zadevah A.K. in drugi (C-585/18, C-624/18 in C-625/18, ECLI:EU:C:2019:551, točke od 120 do 122 in od 125 do 128) in sodba z dne 27. maja 2019, OG in PI (C-508/18 in C-82/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:456, točka 90)

Navedene določbe nacionalnega prava

- Magyarország Alaptörvénye (madžarski temeljni zakon): člen 25
- A bíróságok szervezetéről és Igazásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (zakon št. CLXI iz leta 2011 o organizaciji in upravljanju sodišč): členi 76 in od 130 do 133

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka

- 7 Osrednje upravljanje sodišč je v pristojnosti predsednice OBH, ki jo je imenoval parlament za obdobje 9 let. Pooblastilo za nadzor nad predsednico OBH in pooblastilo za odobritev odločb, ki jih sprejema OBH v nekaterih zadevah, ima Országos Bírói Tanács (državni urad za sodstvo, v nadaljevanju: OBT), ki so ga izvolili sodniki.
- 8 OBT je 2. maja 2018 na podlagi pregleda izdal poročilo, v katerem je ugotovil, da je predsednica OBH brez utemeljenega razloga in v več primerih brez kakršne koli utemeljitve razglasila neuspešnost razpisov za prijave za zapolnitev delovnih mest sodnikov in višjih pravosodnih uradnikov, potem pa je z neposrednim imenovanjem začasno zapolnila najvišje položaje.
- 9 Na Fővárosi Törvényszék (splošno sodišče v glavnem mestu), v pristojnosti katerega je okrožno sodišče, ki odloča v okviru tega kazenskega postopka, od 5. januarja 2018 ni imenovan predsednik. Predsednica OBH je trikrat objavila razpis za prijavo za zapolnitev delovnega mesta predsednika, vendar ga je v vseh treh primerih razglasila za neuspešnega in na navedeno delovno mesto neposredno za obdobje enega leta imenovala sodnika, ki je bil zaposlen pri drugem sodišču.
- 10 OBT je 8. maja 2019 po tem, ko je dal skupno osem opozoril glede zakonitosti, ki so se v bistvu izkazala za neučinkovita, pred parlamentom začel postopek za razrešitev predsednice OBH, ker je menil, da je sistematično kršila ustavno načelo nadzorovanega izvajanja pooblastil. Vendar je parlament pobudo OBT zavrnil brez razprave ali vsebinske preučitve.

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

- 11 Zagovornik IS je zaprosil za sprejetje predhodne odločbe v zvezi z nezdržljivostjo navedene prakse z Listino o temeljnih pravicah.

Kratka predstavitev obrazložitve predloga

- 12 Predsednica OBH ima široka pooblastila. V tem okviru odloča tudi o imenovanju in napredovanju sodnikov. Odločilno vpliva na usposabljanje sodnikov, možnost, da sodelujejo pri študijskih potovanjih v tujini, in na vsakodnevno opravljanje poklica. Kadar se delovno mesto predsednika törvényszék (splošno sodišče) ali

ítélőtábla (višje sodišče) zapolni neposredno, lahko predsednica OBH močno vpliva na razdelitev zadev, disciplinsko odgovornost sodnikov in oceno njihovega pravosodnega dela. Sodniki, ki opravljajo naloge v pravosodju, so izpostavljeni tudi resnim povračilnim ukrepom za izražanje kritičnega mnenja v zvezi z dejavnostmi predsednice OBH ali visokih uradnikov.

- 13 V pravosodnem sistemu pomeni OBT – kot nasprotni pol OBH – samoupravo sodnikov. Čeprav je OBT upravičen odobriti imenovanje visokih pravosodnih uradnikov, kadar svetovalni organ ne podpira kandidature, v praksi njegove pristojnosti niso primerne za učinkovit nadzor nad predsednico OBH. Številne mednarodne institucije so kot sistemske pomanjkljivosti opredelile dejstvo, da se nad pooblastilom predsednice OBH ne izvaja učinkovit nadzor.
- 14 Predložitveno sodišče sprašuje, ali je mogoče šteti, da so sodniki, ki opravljajo pravosodne funkcije na sodišču, na katerem je visokega uradnika imenovala predsednica OBH z neposrednim imenovanjem, brez razpisa ali po postopku z razpisom za prijave, ki je bil razglašen za neuspešnega, neodvisni. Sodnik, ki odloča v tej zadevi, opravlja svoje naloge v Pesti Központi Kerületi Bíróság (okrajno sodišče v Pešti), ki pripada okrožju Fővárosi Törvényszék (splošno sodišče v glavnem mestu). Ta sodnik je član uprave OBT, njegove prijave za višje položaje na sodišču pa je predsednica OBH leta 2017 brez upravičenega razloga zavrnila. Na predlog predsednice OBH je nekdanji predsednik Fővárosi Törvényszék, ki je bil imenovan z neposrednim imenovanjem, junija 2018 proti njemu uvedel disciplinski postopek, zaradi njegove pripadnosti OBT pa je bilo v madžarskem tisku objavljenih več obrekovalnih člankov.
- 15 Trenutno pooblastila za kadrovske zadeve glede sodnikov Pesti Központi Kerületi Bíróság izvajajo neposredno imenovani predsednik, ki se je kot višji sodni uradnik večkrat z odprtimi pismi zavzel v korist predsednice OBH. Poleg tega je predsednica OBH po razglasitvi razpisa za prijave za neuspešnega prav tako z neposrednim imenovanjem zapolnila mesto predsednika kazenskega oddelka, ki je odgovoren tudi za strokovno vodenje kazenskih sodnikov, ki opravljajo svoje naloge v okrožju Fővárosi Törvényszék.
- 16 Glede na to, da lahko predsednica OBH v primeru Fővárosi Törvényszék izvajajo pomemben politični vpliv na sodnike, zlasti na nekatere člane OBT, je neodvisnost sodnikov teh sodišč vprašljiva.

III. Plačni položaj madžarskih sodnikov

Navedene določbe prava Unije

- PEU: člen 6(1) in (3)
- Listina o temeljnih pravicah: člen 47

- Sodna praksa Sodišča Evropske unije, zlasti sodba z dne 27. februarja 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses (C-64/16, ECLI:EU:C:2018:117, točka 45)

Navedene določbe nacionalnega prava

- Magyarország 2019. évi központi költségleről szóló 2018. évi L. törvény (zakon L iz leta 2018 o splošnem proračunu Madžarske za leto 2019): člen 64(1)
- A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (zakon CLXII iz leta 2011 o pravnem statusu in plačilu sodnikov): priloga št. 2
- A legfőbb ügyészek és plus ügyészségi alkani jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 2011. évi CLXIV. törvény (zakon št. CLXIV iz leta 2011 o pravnem statusu generalnega državnega tožilca, tožilcev in drugih zaposlenih na državnem tožilstvu ter o tožilski službi)

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka

- 17 S pravno spremembo, ki je začela veljati 1. septembra 2018, so se povečali dodatki za razred in vodenje, kar zadeva prejemke tožilcev, pri čemer ni bilo nobenih sprememb v zvezi z nadomestili za razred ali druge plačne elemente sodnikov. To je bilo v nasprotju s prakso, v skladu s katero so sodniki prejeli enako plačo kot tožilci ustrežne kategorije, ki so imeli enak razred in enako delovno dobo.
- 18 OBT je ministru za pravosodje že nakazal potrebo po povečanju plač, tako da na sodnike ne bi bilo mogoče vplivati prek poljubnih bonusov in dodatnih spodbud, ki jih je mogoče dodeliti višjim uradnikom. OBT meni, da praksa predsednice OBH, s katero skuša kompenzirati nizke plače z uporabo posameznih bonusov in spodbud po lastni presoji, ni primerna. Do danes ni bil predložen noben predlog zakona z novimi plačilnimi lestvicami.

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

- 19 Zagovornik IS je zaprosil za vložitev predloga za sprejetje predhodne odločbe v zvezi z nepravilno nizko ravno plače madžarskih sodnikov v primerjavi s plačami tožilcev, kar zadeva ustreznost te prakse z Listino o temeljnih pravicah.

Kratka predstavitev obrazložitve predloga

- 20 Predložitveno sodišče sprašuje, ali ima, na eni strani, glede na sodbo Associação Sindical dos Juizes Portugueses in ob upoštevanju inflacije, gospodarske zmožnosti države in povprečnih dohodkov, dejstvo, da plače sodnikov v daljšem

časovnem obdobju niso bile spremenjene, enak učinek kot znižanje plač. Na drugi strani se postavlja vprašanje, ali je madžarska država s povečanjem plač tožilcev madžarsko sodstvo namenoma postavila v nedostojen položaj, saj plač sodnikov brez utemeljenega razloga ni posodobila skupaj s plačami tožilcev.

- 21 Poleg tega diskrecijske spodbude, ki jih podeljuje predsednica OBH in višji pravosodni uradniki, same po sebi načenjajo vprašanje vpliva na sodnike in kršitve neodvisnosti sodstva. Na podlagi navedenega pomenijo plače madžarskih sodnikov, ki so nedostojno nizke tudi v evropskem merilu, in praksa predsednice OBH za podeljevanje bonusov splošno in sistematično kršitev neodvisnosti sodstva.

DELOVNI DOKUMENT